

Projekt

UCHWAŁA NR

RADY MIEJSKIEJ W OLECKU

z dnia 2020 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Olecko na lata 2019-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwała się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr ORN.0007.16.2019 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 1 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Olecko na lata 2019-2022 załącznik otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Alicja Stefanowska

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Olecku
z dnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY OLECKO
NA LATA 2019-2022

I. WPROWADZENIE

1. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, zwana dalej „ustawą”, określa zadania jednostek samorządu terytorialnego, które obejmują:

- a) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- d) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- e) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

2. Realizacja wyżej wymienionych zadań stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy jest realizowana w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia.

3. Za realizację gminnego programu odpowiedzialny jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom.

4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Olecko na lata 2019-2022, zwany dalej „Programem”:

- a) jest zgodny z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- b) określa lokalne propozycje działań Gminy Olecko w zakresie realizacji zadań własnych obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych wynikających z narkomanii,
- c) jest kontynuacją ustawowych zadań realizowanych w Gminie Olecko w latach poprzednich,
- d) stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Olecko na lata 2016-2025 przyjętej uchwałą Nr ORN.0007.25.2016 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 29 kwietnia 2016 r.,
- e) uwzględnia cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020,
- f) jest poparty Diagnozą lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Olecko sporządzoną w 2020 roku,
- g) został opracowany w oparciu o doświadczenia zebrane podczas realizacji gminnych programów przeciwdziałania narkomanii w latach ubiegłych,
- h) uwzględnia działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3.

II. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA GMINY OLECKO

Gmina Olecko jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie oleckim. Gmina liczy 21 391 mieszkańców¹. Spośród tej liczby 15 933 osób zamieszkuje na terenie miasta, a 5 458 – na wsi. Liczba dzieci i młodzieży do 18 roku życia wynosi 4 183, co stanowi 19,55% ogółu mieszkańców Gminy.

Dla potrzeb opracowania Programu, firma Nowe Horyzonty z Wrocławia przeprowadziła w 2020 roku w Gminie Olecko badania oraz opracowała Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych, która jest podstawą opracowania celów oraz zadań Programu. Badania ankietowe przeprowadzono wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, 20 sprzedawców napojów alkoholowych oraz 100 dorosłych mieszkańców gminy. Przedmiotem badań były podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Wyniki diagnozy przeprowadzonej w Gminie Olecko zostały porównane z wynikami ogólnopolskiego badania ESPAD zrealizowanego w 2019 roku. Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną (European School Survey Project on Alcohol and Drugs, w skrócie

¹ Dane z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Olecku – stan na dzień 31 października 2020 r.

ESPAD) to wieloletni europejski program badań ankietowych w szkołach. Badania prowadzone są co cztery lata według tych samych wystandaryzowanych technik. W Polsce przeprowadzane są na próbach losowych uczniów w grupie wiekowej 15-18 lat. Mają one na celu przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych

W oparciu o przeprowadzone badania sporządzono analizę SWOT, która przedstawia mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Tabela 1. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy gminy Olecko odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka; • łącznie 95% respondentów uważa, że prowadzenie pojazdu nawet po niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne; • 88% badanych twierdzi, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych; • 99% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że spożycie nawet niewielkich ilości alkoholu jest niebezpieczne dla kobiet będących w ciąży; • 65% badanych uważa, że dostęp do alkoholu powinien zostać ograniczony; • 62% respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe, jak klasyczne papierosy; • 99% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze; • łącznie 85% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby małoletnie mają łatwy dostęp do alkoholu; • łącznie 100% sprzedawców nie uważa, aby spożywanie alkoholu pomagało w trudnych sytuacjach życiowych; • łącznie 95% badanych odpowiedziało, że prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne; • łącznie 100% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, że kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu; • łącznie 95% sprzedawców napojów alkoholowych w gminie Olecko uważa, że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia; • spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży wydaje się być bardzo rzadkim zjawiskiem; • 90% przebadanych sprzedawców przyznaje, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie doszło do nieprzyjemnych zajęć związanych ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu; • zdecydowana większość zarówno uczniów klas młodszych (99%), jak i starszych (88%) szkoły podstawowej oraz uczniów gimnazjum (91%) nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze; 	<ul style="list-style-type: none"> • 94% badanych nie wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji uzależnienia od alkoholu; • 33% respondentów uważa, że osoby pijące alkohol stanowią zagrożenie w ich środowisku lokalnym; • 22% badanych znajduje się obecnie w nałogu nikotynowym – spożywa regularnie papierosy lub e-papierosy; • 50% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa; • 46% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem; • 50% respondentów zgodziło się ze stwierdzeniem, że dziecko powinno bać się swoich rodziców; • łącznie 44% mieszkańców gminy Olecko jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie; • 78% respondentów nie ma pojęcia, gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie; • 99% respondentów nie wie, gdzie mogą zgłosić się osoby uzależnione od hazardu; • łącznie 50% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że alkohol zawarty w piwie oraz winie jest mniej groźny jak ten zawarty w wódce; • 40% badanych twierdzi, że osoby spożywające alkohol w ich środowisku lokalnym zagrażają bezpieczeństwu; • 15% badanych sprzedawców alkoholu przyznaje, że próby zakupu alkoholu przez osobę nieletnią zdarzają się codziennie lub kilka razy w tygodniu; • tylko 40% badanych sprzedawców w przypadku wątpliwości do wieku osoby kupującej alkohol przyznaje, że zawsze sprawdza dokumenty potwierdzające wiek
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • większość mieszkańców gminy Olecko pije alkohol okazjonalnie; • mieszkańcy deklarują niewielkie ilości spożywanych porcji alkoholu przy jednorazowym spożyciu. • łącznie 65% badanych mieszkańców zgadza 	<ul style="list-style-type: none"> • 33% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające lub raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym; • 28% badanych uważa, że osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu w lokalnych

<p>sie z stwierdzeniem, że „dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 70% badanych nigdy nie pali obecnie, a 50% wskazało, że zrobiło to po uzyskaniu pełnoletności; • 91% badanych nie zna nikogo, kto spożywałby narkotyki lub dopalacze; • 91% badanych nie ma w swoim otoczeniu osób, które padły ofiarą przestępstwa internetowego; • 75% uczniów klas 4-6 oraz 56% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej, a także 56% gimnazjalistów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy szkolnej; • 84% najmłodszych uczniów przyznaje, że chętnie uczęszcza do szkoły. • odpowiedzi uczniów pozwalają sądzić, że generalnie bardzo dobrze czują się w swojej klasie; • zdecydowana większość uczniów chciałaby lub raczej chciałaby podzielić się swoimi wątpliwościami z rodzicami; • uczniowie gminy Olecko deklarują w większości bardzo dobre lub raczej dobre relacje z opiekunami (SP 1-3 -98%; 4-6 – 96%; SP 7-8 – 89%; PONADSP – 96%); • na tle badań ogólnopolskich uczniowie szkół podstawowych i gimnazjaliści wypadają korzystniej – inicjację alkoholową ma za sobą: 7% badanych uczniów klas młodszych SP, 23% uczniów klas starszych SP oraz 66% uczniów szkół ponadgimnazjalnych; • zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych nie miała kontaktu z narkotykami i dopalaczami (SP 4-6 - 99% i SP 7-8 - 98%). • większość uczniów czuje się w szkole zdecydowanie lub raczej bezpiecznie (łącznie: SP 4-6 - 90%, SP 7-8 - 82%, PONADSP - 89%); • większość uczniów (SP 4-6– 78%; SP 7-8 – 68%; PONADSP – 69%) nie korzystało nigdy z formy „rozrywki” jaką jest gra na automatach; 	<p>sklepach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • łącznie 66% mieszkańców uważa, że zjawisko uzależnienia od Internetu/komputerów jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym; • 50% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa; • 46% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem; • 50% respondentów zgodziło się ze stwierdzeniem, że dziecko powinno bać się swoich rodziców; • 19% procent mieszkańców uważa, że uzależnienie od hazardu jest dość lub bardzo powszechne; • łącznie 40% respondentów zgadza się z tym, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku; • wraz z wiekiem wzrasta odsetek uczniów, którzy wagarują – 25% najstarszych uczniów przyznaje, że często opuszcza lekcje. • wraz z wiekiem spada zaufanie do nauczycieli i pedagogów – 48% starszych uczniów SP i 63% ich starszych kolegów nie powiedziałyby o swojej trudności opiekunom w szkole. • inicjację nikotynową ma za sobą 4% uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, 21% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej oraz 48% uczniów szkół ponadgimnazjalnych; • 9% uczniów PONADSP miało kontakt z substancjami psychoaktywnymi, tj. narkotykami i dopalaczami; • uczniowie prezentują braki w świadomości na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. • 28% najmłodszych uczniów przyznaje, że na terenie szkoły są uczniowie, których się obawiają. Takiego samego zdania jest kolejno 14% (SP 4-6) i 17% (SP 7-8) i 8% najstarszej młodzieży. • uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej) – jedynie 62% najmłodszych; 41% uczniów klas 7-8 oraz 73% najstarszych badanych nie doświadczyło przemocy nigdy. • 21% uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, 34% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej i 34% gimnazjalistów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”; • uczniowie również padali ofiarami włamania na konto (SP 4-6 – 13%; SP 7-8 – 27%; PONADSP – 24%) oraz otrzymywali wiadomości z przezwiskami lub obelgami (SP 4-6 - 16%, SP 7-8 - 38%, PONADSP - 43%);
--	--

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych – Gmina Olecko 2020 r.

Podsumowując przeprowadzone badania można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców.

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy Olecko:

- a. Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali zanieczyszczenie krajobrazu, bezrobocie oraz zanieczyszczenie wody. Z pewnością w tych sferach są największe oczekiwania wobec władz związane z podjęciem działań umożliwiających zmniejszenie poziomu bezrobocia i zanieczyszczenia wody i krajobrazu.
- b. Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk. Jednym ze skutków jest poczucie bezradności, które prowadzi do przemocy oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. 14% badanych mieszkańców gminy Olecko deklaruje, że ma podejrzenia, że w ich otoczeniu znajdują się osoby doświadczające przemocy w rodzinie.
- c. Zaledwie 22 % badanych mieszkańców posiada wiedzę na temat działań prowadzonych przez władze lokalne, których celem jest wspieranie osób doświadczających przemocy. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienia informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- d. Problem nadużywania alkoholu jest wymieniany jako jeden z ważnych problemów społecznych przez mieszkańców. Zaledwie 6 % posiada wiedzę o prowadzonych lokalnie działaniach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- e. Umiarkowany problem wśród badanych mieszkańców gminy – jest problem narkotyków. 91% badanych nie zna nikogo kto przyjmuje substancje odurzające.
- f. Szeroka oferta różnego rodzaju form gier hazardowych oraz ich dostępność sprawiają, że problem staje się coraz bardziej rozpowszechniony. 29% przebadanych mieszkańców zjawisko uzależnienia od hazardu ocenia jako bardzo i dość powszechne.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży

- a. Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów. W grupie badanych uczniów szkół podstawowych problem eksperymentowania z używkami oraz substancjami psychoaktywnymi jest niewielki.
- b. Niepokojąca jest mnogość odpowiedzi wśród uczniów klas 4-6 SP, 7-8 SP oraz szkół ponadpodstawowych opowiadająca o styczności z cyberprzemocą. Otrzymywanie złośliwych komentarzy, otrzymywanie wiadomości z przezwiskami, groźbami, włamania na konto np. na portalu społecznościowym – to niektóre z przejawów cyberprzemocy, którą spotyka się część młodzieży.
- c. Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest stosunkowo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przynało się do tego 7% badanych uczniów klas 4-6, 23% uczniów klas 7-8 oraz 66% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- d. Badania wykazały, że spora część badanych młodych mieszkańców gminy Olecko ma kontakt z tytoniem i narkotykami. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 4% badanych uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, 21% badanych uczniów klas 7-8 oraz 48% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 1% uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej oraz 2% uczniów klas 7-8 miało doświadczenia z narkotykami, Odsetek badanych uczniów szkół ponadpodstawowych sięgających po narkotyki wyniósł 9%.
- e. Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.
- f. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu, narkotyków i paleniem papierosów.
- g. Dopalacze cieszą się niewielką popularnością, wśród badanych uczniów. Narkotykiem, po który uczniowie sięgają najczęściej jest marihuana.
- h. Badani uczniowie we wszystkich grupach wiekowych deklarują, że zdarza im się grać na pieniądze w Internecie. Taką odpowiedź podało 7% uczniów klas 4-6, 13% uczniów klas 7-8 SP oraz 18% uczniów klas ponadpodstawowych. Jest to niepokojąca informacja.

3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych.

- a. Młodzi mieszkańcy gminy Olecko w porównaniu z ich rówieśnikami na terenie Polski zdecydowanie rzadziej sięgają po napoje alkoholowe. 30% z nich nigdy nie sięgnęło po alkohol, 36% nie spożyło napoju alkoholowego w przeciągu ostatniego roku, a 51% w ciągu ostatniego miesiąca. W skali całej Polski jest to trend pozytywny.
- b. Ankietowani uczniowie gminy Olecko podobnie jak ich koledzy na terenie Polski (14% wśród młodszych i 7% wśród starszych) przewidują zdrowotne konsekwencje spożywania alkoholu (13%).
- c. Rozpowszechnianie picia alkoholu oraz zażywania dopalaczy wśród badanych młodych mieszkańców gminy jest na niższym poziomie w porównaniu do wyników badań ogólnopolskich. Uczniowie w gminie Olecko znacznie rzadziej niż ich rówieśnicy, którzy wzięli udział w badaniu ogólnopolskim sięgają po papierosy i e-papierosy.
- d. Zdecydowana większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.

4. Wnioski dotyczące badań punktów sprzedaży alkoholu.

- a. Osoby spożywające alkohol są uznawane za umiarkowane zagrożenie (40% ankietowanych sprzedawców wyraża taki pogląd) a na terenie punktów sprzedaży rzadko zdarzają się nieprzyjemne zajścia związane z piciem napojów alkoholowych. W ciągu trzech ostatnich miesięcy doszło do takiego wydarzenia u 10% spośród ankietowanych sprzedawców.
- b. Ankieta wykazała, że dużo osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych bądź papierosów. Jedna czwarta badanych deklaruje, że zdarza się to kilka razy w tygodniu. Taka sama ilość wskazuje na to, że zdarza się to kilka razy w miesiącu.
- c. Badanie wskazuje, że w punktach sprzedaży większość badanych sprzedawców nie sprzedaje zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzi sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży. 95% badanych sprzedawców nigdy nie sprzedało alkoholu osobie, o której wiedziało, że jest nieletnia. Natomiast 40% badanych zawsze pyta o dowód potwierdzający pełnoletniość klienta. Pozostałe 60% robi to często.

III. ADRESACI PROGRAMU

Oferta Programu skierowana jest do wszystkich mieszkańców Gminy Olecko, a w szczególności do:

- 1) osób uzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodzin,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) dzieci i młodzieży oleckich przedszkoli i szkół,
- 4) placówek i instytucji zainteresowanych czynnym zaangażowaniem się w pracę nad rozwiązywaniem bieżących problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

IV. ZASOBY LOKALNE UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I TERAPEUTYCZNEJ

Na terenie Gminy Olecko pomocą dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) placówki oświatowe,
- 3) Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia PROGRES,
- 4) Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- 5) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 6) Komenda Powiatowa Policji,
- 7) Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 9) Kościół Katolicki i inne związki wyznaniowe.

V. CELE I ZADANIA PROGRAMU

1. Cel główny

Głównym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od narkotyków na terenie Gminy Olecko, minimalizowanie rozmiarów

i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia z już istniejącymi problemami.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem narkotyków.
- Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem narkotyków.
- Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem narkotyków, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych uzależnienia; redukcja szkód.
- Terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- Rehabilitacji – poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne.

2. Cele Szczegółowe

1) **CEL** - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem (art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy)

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Zapewnienie dostępu do bezpłatnej i kompleksowej terapii uzależnienia	1) psychoterapia osób uzależnionych od narkotyków, 2) zapewnienie dostępu do porad i terapii rodzinom z problemem narkomanii	Placówka leczenia odwykowego Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła
Podniesienie wiedzy mieszkańców gminy na temat szkodliwych skutków nadużywania narkotyków	1) kampanie edukacyjno- informacyjne skierowane do różnych grup odbiorców	Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób korzystających z zajęć terapeutycznych – założenia 3.

2) **CEL** - udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Organizowanie pomocy członkom rodzin z problemem uzależnienia od narkotyków	1) Informowanie o instytucjach, które udzielają pomocy oraz o formach pomocy, które mogą być świadczone członkom tych rodzin	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania	Praca ciągła

		Uzależnieniom Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówka leczenia odwykowego Komenda Powiatowa	
Zwiększenie wiedzy i kompetencji instytucji pomagających osobom uwikłanym w narkotyki oraz zwiększenie świadomości rodziców w zakresie zagrożeń wynikających z używania narkotyków	1) zorganizowanie szkolenia dla różnych grup zawodowych, w tym nauczycieli na temat uzależnień, ze zwróceniem uwagi na narkotyki	Instytucje szkolące Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- liczba szkoleń – założenia 1.

3) CEL - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy)

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Zmiana postaw dorosłych, dzieci i młodzieży wobec uzależnień i przemocy	1) organizacja zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyki jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu; 2) realizowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz warsztatów szkoleniowych i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych; 3) organizacja konferencji naukowych, spotkań i koncertów profilaktycznych; 4) udział w kampaniach ogólnopolskich, zakup materiałów edukacyjnych.	Placówki oświatowe Trenerzy, instruktorzy Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- liczba zajęć pozalekcyjnych – założenia 1,
 - liczba programów profilaktycznych – założenia 1,
 - liczba kampanii profilaktycznych – założenia 1.

4) CEL - wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy)

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Prawidłowa realizacja zadań określonych w programie i innych ustawach	1) koordynowanie działań w zakresie realizacji Programu, podnoszenie kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach; 2) zapewnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkodliwości narkotyków i innych środków psychoaktywnych	Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- liczba odbytych szkoleń – założenia 1.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I MONITOROWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań określonych w niniejszym Programie są dochody gminy pochodzące z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Preliminarz wydatków na każdy rok budżetowy zostanie określony w uchwale budżetowej, zgodnie z budżetem zadaniowym.

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu stanowi integralną część rocznego sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Olecko i zostanie przedłożone radnym w ustawowym terminie. Za sporządzenie sprawozdania odpowiada pełnomocnik ds. przeciwdziałania uzależnieniom.

UZASADNIENIE

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, natomiast uchwalenie gminnego programu stanowi kompetencje rady gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Olecko na lata 2019-2022 został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Olecku nr ORN.0007.16.2019 z dnia 1 marca 2019 r. W drugiej połowie 2020 roku w Gminie Olecko została przeprowadzona lokalna diagnoza zagrożeń społecznych. Na podstawie badań uczniów, sprzedawców napojów alkoholowych oraz dorosłych mieszkańców opracowano analizę SWOT zawierającą mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Dokument zawiera także wnioski i podkreśla najważniejsze kwestie wymagające uwagi ze strony lokalnych władz. W związku z powyższym należało zaktualizować Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Olecko na lata 2019-2022.